

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Praha 1, Národní třída 16, zast. JUDr. Milanem Hoke, advokátem se sídlem Tyršova 2071, Benešov, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 06.03.2008 č.j. 519/08 a proti rozhodnutí žalované ze dne 20.01.2009 č.j. 113/09,

t a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se žalobou datovanou dne 2.4.2008, podanou u Krajského soudu v Brně dne 7.4.2008 (původně evidovanou u uvedeného soudu pod sp.zn. 25Nc 122/08) a následně postoupenou Městskému soudu v Praze usnesením ze dne 12.5.2009 č.j. 30 Ca 58/2009-52 domáhal toho, aby soud zrušil rozhodnutí žalované České advokátní komory (dále též „Komora“) č.j. 519/08 ze dne 6.3.2008 a nezákonné pokyny žalované, poněvadž byla vymezena věc pro právní služby v rozporu se žádostí a rozsah služeb byl zaměřen za neodpovídající poučení o právech žadatele, ne-li za zmocnění advokáta k souzení právních věcí žadatele.

V žádosti bylo zřetelně uvedeno, že se nejedná o jedinou právní věc 30 C 182/07, ale i o řešení souvisejících právních otázek v souvisejících řízeních, bylo upozorněno, že nebyl zástupce soudem ustanoven, protože žalobce nebyl osvobozen od soudních poplatků. Předmět ústavní stížnosti, jenž musí být Komorou znám z úředních údajů a musí jí být známo, že bez přiznání osvobození se prakticky neustanovují zástupci soudy. Seznámení s právní věcí a potřebou rozsahu služeb není nezjevné v příslušné části přílohy, de facto dodatku žádosti. Advokát P.K. určený Komorou žalobce oslovil 7. března a až po osobní konzultaci s ním zjištěno, že Komora zaslala rozhodnutí dříve advokátovi než žalobci jako žadateli (není pravda, že jde o opakované zaslání).

Rozhodnutí pak v bodě 2. tzv. podmínek předjímá střet právních názorů podepsaného a advokáta, aby se opravňovala k neveřejnému posuzování a seznamování se s právním rozбором jeho věci. V bodě 3. odnímá potřeby žadatele ve prospěch profesní organizace, právní rozbor považuje výslovně za splnění povinnosti advokáta odkazem na odpovědnost advokáta za právní názor. Komora zmocňuje advokáta k mimosoudnímu úsudku i ve věci samé, aby v bodě 4. nepochopitelně omezila určení jen na věc 30 C 182/07, přestože specialistovi musí být jasné, že vedlejší věci nemají nepodstatnou váhu. Toto vymezení věci staví žalobce do právního vakua, protože žalovaná stanoví jeho potřeby a zájmy a předběžně neúčinným jeho právní úkony.

V bodě 5. její stvrzení splnění podmínky bezplatného poskytnutí služby nebude bráno na zřetel advokátem k zamezení průtahu alespoň souvisejících nebude jím spravedlivě využito, nevezme-li mimo formu určení věcně tam tvrzené a podepsaným snadno doložitelné skutečnosti. V bodě 6. prikazuje advokátovi odmítnout poskytnutí služeb dle ust. § 20 odst. 1, opravňuje jej i k žádosti o zrušení, což je znehodnocení samotného institutu určení. V bodě bod 7 (nesprávně označeném 5.) se zmocňuje Komora k pozměnění vůle zákonodárce a diktuje podepsanému poučení o určení advokáta k poskytnutí právní služby jen jednou, což je z podstaty jejího přístupu k žádosti nátlakem na žadatele, když určení pozměňuje.

Žalobce v žalobě podal návrh na předběžné opatření; domáhal se uložení povinnosti žalované, aby do sedmi dnů určila advokáta dle vymezení věcí dle žádosti z 3.3.2008 a nezmenšovala rozsah služeb na právní rozbor (1) a dále, aby byla pozastavena platnost rozhodnutí napadeného (2). Podáním z 30.6.2008 rozšířil návrh na předběžné opatření o bod 2 (s tím, že bod 2 původní se stává bodem 3), aby bylo přikázáno advokátu určenému – p. K., aby poskytl navrhovateli právní službu povinného zastoupení ve věci 56 Nc 1801/08- sepsat dovolání; tento požadavek odůvodnil tím, že se týká o předběžnou otázku k věci 30C 182/07, k níž byl advokát nesprávně omezeně určen.

V replice žalobce vzal posledně uvedený návrh zpět (čl. 6 a 135), stejně tak jako návrh na odklad právní moci rozhodnutí č.j. 519/08 (podáním z 13.12.2010 na čl. 135 soudního spisu). Rovněž v něm rozvedl své námitky proti oběma napadeným rozhodnutím.

K podání na čl. 42 ze dne 13.3.2009 (jímž žalobce brojil proti určení advokáta B. P. rozhodnutím z 16.2.2009 č.j. 250/09 s tím, že došlo následně 11.března k zrušení určení rozhodnutí, č.j. 495/09) žalobce při nahlížení (čl. 43 soudního spisu) sám uvedl, že toto podání do spisu nepatří, ale vztahuje se k samostatné žalobě, jak následně označil (čl. 135, bod G/ soudního spisu) k věci 10 Ca 151/09 zdejšího soudu. *(Soud pro úplnost poznamenává, že řízení pod sp. zn. 10Ca 151/2009 je pravomocně skončeno rozsudkem ze dne 10.3.2011 a předmětem byla obě uvedená rozhodnutí).*

Žalobce podáním ze dne 1.4.2009 (na čl. 45) před postoupením věci Městskému soudu v Praze rozšířil žalobu proti žalované o návrh na zrušení rozhodnutí žalované č.j. 113/09 ze dne 20.1.2009 o zrušení určení advokáta P. K.. s tím, že nejde o opožděné podání, protože se domáhal tohoto již u Krajského soudu v Českých Budějovicích od 30.1.2009 pod sp.zn. 34C 155//09. Toto rozhodnutí Komory žalobce napadl z důvodu, že nepominuly důvody určení advokáta a také advokát nemá zákonné oprávnění žádat zrušení určení s tím, že jde o rozhodnutí vydané v rozporu se správním řádem a zákonem o advokacii.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě, resp. k žalobám proti napadeným rozhodnutím č.j. 519/08 a č.j.113/09, vydaným ve věci určení a zrušení určení advokáta Mgr. P. K., pokud jde

o prvé rozhodnutí, uvedla, že jej doručovala na adresu pro doručování jako doporučenou zásilku, žalobce si zásilku v úložní době nevyzvedl (7.3.-25.3.2008), následně vrácenou zásilku proto zaslala jako obyčejnou, z obsahu žaloby plyne, že rozhodnutí bylo žalobci doručeno. Advokátu tak bylo doručeno dříve a stanovil datum první porady na 17.3.2008, kam se žalobce dostavil. Právní služba byla specifikována v bodě 4. jako posouzení právního stavu z hlediska důvodnosti a přípustnosti podání ústavní stížnosti v řízení vedeném u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp.zn. 30 C 182/07, případně sepsal a zastoupení u Ústavního soudu, advokát byl určen v souladu se zákonem o advokacii k poskytnutí jedné právní služby a nemohl být respektován požadavek žalobce pro jakési generální zastoupení ve všech řízeních u Ústavního, Nejvyššího a Nejvyššího správního soudu, jak bylo uvedeno v textu žádosti ze dne 3.3.2008, ale bylo vycházeno i z textu přílohy k žádosti (prohlášení o příjmových a majetkových poměrech, v části B bylo uvedeno stran předmětu žádosti, že jde o věc vedenou pod 30C 182/07 u uvedeného soudu. Pokud pak žalobce žádal dopisem ze dne 6.10.2008 o změnu specifikace právní služby, bylo mu odpovězeno dopisem ze dne 13.10.2008 č.j. 2223/08 a byl poučen o tom, že advokát je určován vždy k poskytnutí jedné konkrétní právní služby, musí být tato služba proto specifikována a vždy prokázáno splnění podmínek určení dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Ohledně „rozsahu“ právního zastoupení má žalovaná za to, že tím žalobce myslí podmínky, které jsou v napadeném rozhodnutí uvedeny před a po oné podmínce definující určení věci, které se týká. Tyto však nelze považovat za vybočení ze zákona, nejde o pokyny Komory advokátovi. Skutečnost, že žalobce advokátovi sdělí, že bude postupovat samostatně pak vlastně znamená, že jej nežádá resp. odmítá. Žalovaná s odkazem na předchozí postup Krajského soudu v Brně má za to, že žalobce žalobu řádně nedoplnil, navrhla její odmítnutí, popř. shledá-li ji soud projednatelnou zamítnutí žaloby.

K žalobě proti druhému rozhodnutí č.j. 113/09 žalovaná poukázala na to, že žalobce odmítl určenému advokátovi podepsat plnou moc a zpracovanou ústavní stížnost advokátem neakceptoval pro údajnou neodbornost, přitom je nutno vzít v úvahu, že advokát se sice řídí pokyny klienta, ale odpovídá za odbornou úroveň právní služby. Došlo tak k narušení nezbytné důvěry; žalobce se pak mýlí, domnívá-li se že advokát je povinen podepsat text ústavní stížnosti zpracované klientem – žalobcem samým. Advokát tak nemohl poskytnout službu pro nesoučinnost klienta. Žalobce v podání soudu pak námitky proti zrušení určení advokáta uvádí v duchu, který se týká spíše rozhodnutí o určení. K tomu uvádí, že rozhodnutí Komory nemůže být důvodem sporu mezi advokátem a klientem, komora určuje podmínky poskytování právní služby v souladu se zákonem a ve věci určení i zrušení určení rozhoduje jako orgán Komory předseda, nikoli představenstvo, Komora také nezakládá povinnosti ani žadatele ani určenému advokátovi, ale v souladu se zákonem stanoví podmínky. Poukazuje-li žalobce na to, že rozhodnutí je označeno jako oznámení, žalovaná poukazuje na to, že úkon je nutno posuzovat podle obsahu s odkazem na judikaturu soudů. Proto navrhuje, aby žaloba byla zamítnuta.

Ohledně rozhodnutí žalované č.j. 250/09, k němuž soudem nebyla vyzvána k vyjádření, žalovaná navrhla návrh žalobce na nařízení předběžného opatření, obsažený v podání žalobce z 13.3.2009 na čl. 42 soudního spisu, zamítnout. Soud k tomu poukazuje na shora již uvedené s tím, že toto rozhodnutí bylo předmětem řízení pod sp.zn. 10 Ca 151/2009 zdejšího soudu.

K žádosti žalobce soud prostřednictvím dožádaného soudu umožnil žalobci před jednáním nařízeným na 21.února 2012 nahlédnout do spisu a žalobce následně prostřednictvím dožádaného soudu v podání na čl. 151 shrnul, že rozhodnutí žalované č.j.

519/08 považuje za vadné ve vymezení právní věci, vydané v rozporu se žádostí a rozhodnutí č.j. 113/09 za očividně formálně vadný a lživý akt a navrhl jejich zrušení a přiznání nákladů řízení ve výši 223,-Kč. Z účasti na jednání se omluvil.

Při jednání zástupce žalované setrval na vyjádření k podané žalobě a navrhl, aby byla v plném rozsahu zamítnuta.

Z předloženého správního spisu (listin na č.l. 114 a násl. soudního spisu) soud zjistil, že žalobce podal žádost o určení advokáta ze dne 3.března 2008, evidovanou Komorou pod č.j. 519/08, k níž byl připojen vyplněný formulář Prohlášení o příjmových a majetkových poměrech. V žádosti žalobce označil právní věc takto: „30C 182/2007 a související řízení“ a dále uvedl, že mu nebyl zástupce soudem ustanoven, protože nebyl osvobozen od soudních poplatků. Předmětem právních služeb má být zastoupení před Ústavním soudem, před Nejvyšším soudem ČR a před Nejvyšším správním soudem. Z připojeného prohlášení plyne, že spor pod označenou spisovou značkou byl veden u Okresního soudu v Českých Budějovicích, žalobce požadoval právní pomoc v rámci soudního řízení, (bod C.4.), v bodě C.2. uvedl: zastavování řízení soudy a nový návrh k ÚS se správným petitem, dovolání u NS doručeno poštovní cestou 22. února- o základu věci 30C 182/07, podobně kasační stížnost u NSS o předběžné otázce 10 Ca 129/07.

Rozhodnutím ze dne 06.03.2008 č.j. 519/08 byl žalobci určen advokát Mgr. P.K.. Současně byly stanoveny následující podmínky:

1. Určení nenahrazuje procesní plnou moc k zastupování.
2. Poskytnutí právní služby na podkladě tohoto určení je advokátem splněno i v případě, že advokát vypracuje právní rozbor případu s odůvodněním, že se jedná o uplatňování zřejmě neoprávněných nároků a tento právní rozbor doručí žadateli i Komoře.
3. Povinnost advokáta je splněna i poskytnutím právního rozboru věci, ve kterém advokát upozorní na neoprávněnost nároku žadatele. Advokát je za tento právní názor odpovědný.
4. Určení se vztahuje na jednu právní věc, a to: posouzení právního stavu z hlediska důvodnosti a přípustnosti podání ústavní stížnosti v řízení vedeném u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp.zn. 30 C 182/07, případně sepsí a zastoupení v řízení u Ústavního soudu.
5. Právní služba bude s výjimkou hotových výloh poskytnuta bezplatně nebo bez záloh s tím, že žadatel splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků a záloh, což doložil způsobem stanoveným v § 18 odst. 3 zákona o advokacii v návaznosti na vyhlášku č. 275/2006 Sb.
6. Určený advokát je povinen poskytnutí právní služby odmítnout z důvodů uvedených v § 19 a § 20 odst. 1 zákona o advokacii. O zrušení určení k poskytnutí právních služeb může advokát požádat z důvodů uvedených v § 20 odst. 2 a § 18 odst. 4 a odst. 5 zákona o advokacii.
7. Dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii lze žadateli určit advokáta k poskytnutí téže právní služby jen jednou, ledaže advokát odmítne poskytnout právní službu z důvodů uvedených v § 19 zákona o advokacii.

Toto rozhodnutí bylo doručováno doporučeně žalobci na adresu pro doručování Poste restarte, České Budějovice, po vrácení této zásilky 28.3.2008 Komoře jako v úložní době (do 25.3.2008) nevyzvednuté, byla zásilka doručována obyčejně.

Určený advokát v mezidobí již na 17.3. 2008 stanovil termín první porady, k němuž se žalobce dostavil. Podle Zápisu z jednání ze dne 17.03.2008 (na č.l. soudního spisu 123) žalobce konstatoval, že mu nebylo doručeno rozhodnutí o určení advokáta, do rozhodnutí doručeního určenému advokátu pak nahlédl a uvedl, že nesouhlasí s rozsahem určeného poskytnutí právních služeb, jak rozhodnutí uvádí. Proto nebude poskytovat určenému zástupci zatím informace o své právní věci a bude v nich postupovat samostatně. K poskytnutí informací přistoupí až pokud mu bude doručeno rozhodnutí Komory a upraven rozsah poskytovaných právních služeb dle jeho požadavků.

Ve sdělení určeného advokáta Komoře došlého dne 11.04.2008 je uveden výsledek první porady s klientem ze dne 17.3.2008 dle uvedeného Zápisu a dále advokát sdělil, že žalobce při následující návštěvě kanceláře setrval na shora uvedené stanovisku s tím, že pokud potřebuje advokát informace, má nahlédnout do soudního spisu u Okresního soudu v Českých Budějovicích sp.zn. 30C 182/07. Dále uvedl, že vzhledem k tomu, že nebyl přímo určen k zastupování v uvedeném sporu, žádá Komoru o stanovisko k postupu, jímž by po vystavení plné moci a nahlédnutí do uvedeného spisu pro účely získání informací k posouzení oprávněnosti ústavní stížnosti následně tuto plnou moc vypověděl. Současně žádal o ověření zda nejde o určení opětovné v téže právní věci.

V odpovědi na dotaz určeného advokáta Komora dne 21.4.2008 sdělila, že kontroluje databázi určených advokátů k poskytnutí právní služby, ne vždy však žadatelé dostatečně specifikují požadované právní služby. Poukázala na to, že žadatel v daném případě žádal určení advokáta k poskytnutí právní služby ve věci zastoupení u ÚS,NS a NSS, protože pak v řízení o dovolání i v řízení dle soudního řádu správního přichází do úvahy ustanovení zástupce dle příslušných procesních předpisů, Komora určila advokáta k poskytnutí jedné konkrétní právní služby, nikoliv generální zastoupení v různých kauzách, proto bylo rozhodnuto o určení advokáta k poskytnutí právní služby ve věci ústavní stížnosti.

Žalobce v podání ze dne 6. října 2008 (evidováno pod č.j. 2223/08) Komoru požádal o určení právního vztahu mezi podepsaným advokátem P.K., zda tento vztah zanikl či nikoli, když v důsledku příliš konkretizované a vadné rozhodnutí č.j. 519/08 vede k tomu, že advokát zastává názor, že je „zmocněn“ k vypracování ústavní stížnosti, nikoliv v mezích zásad posoudit právní stav věci a vhodně požádat o změnu právní služby pro klienta, a když zůstal nečinný za situace nabízejícího se řádného opravného prostředku, klienta nehájil a odvolání nevypracoval a po jeho neúspěšnosti před soudem teprve vyhotovil ústavní stížnost s argumentací povahy odvolání a neúprosně žádal o plnou moc k zastupování, přestože se nabízely prostředky stížností, nemluvě o nové žádosti o osvobození a že žalobce byl nakloněn ve svém zájmu k precizaci ústavní stížnosti. Žádal také o sdělení, zda je advokát oprávněn žádat o změnu rozsahu služeb Komoru. Komora k této žádosti žalobci přípisem ze dne 13.10.2008 k č.j. 2223/08 sdělila, že pokud žadatel prokáže splnění podmínek ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii, je advokát určen vždy k poskytnutí jedné konkrétní právní služby nikoliv ke generálnímu zastoupení žadatele a pokud žádá o určení k poskytnutí další služby, musí prokázat splnění podmínek v uvedeném ustanovení a v žádosti dostatečně určitě specifikovat, o jakou právní službu žádá. Institut určení advokáta k poskytnutí právní služby je krajním řešením a neslouží k zajištění právní pomoci v celé šíři právních služeb.

Určený advokát P.K. pak dopisem z 15.1.2009 Komoře sdělil, že po seznámení se se spisem Okresního soudu v Českých Budějovicích sp.zn. 30C 182/07 a v návaznosti na několik porad s klientem vypracoval ústavní stížnost a byla připravena plná moc k zastupování před Ústavním soudem, částečně pak vycházela z konceptu zpracovaného klientem, ale ten v reakci na předložený návrh tuto stížnost rozporoval, předložil námitky proti ní i proti plné moci a uvedl jaké náležitosti by měl obsahovat petit. Proto předložil klientovi právní posouzení dané otázky, kdy ústavní stížnost v podobě zpracované klientem je neopodstatněná s ohledem na navrhovaný výrok, který může Ústavní soud vydat. Klient se vyjádřil tak, že sám zpracuje definitivní verzi ústavní stížnosti ke které předloží plnou moc, advokátovi pak nebyl dán dosud pokyn k podání ústavní stížnosti ani udělena plná moc (čl. 125 soudního spisu) .

Oznámením o zrušení určení advokáta č.j. 113/09 ze dne 20. 1.2009 bylo zrušeno rozhodnutí ze dne 6.3.2008 č.j. 519/08 o určení advokáta Mgr. P. K. pro neposkytnutí součinnosti ze strany žalobce. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je uvedeno, že dle sdělení advokáta nepodepsal žalobce tomuto plnou moc, která je základním předpokladem a podmínkou poskytnutí právní služby spojené s vypracováním a podáním ústavní stížnosti a zastupováním v řízení u Ústavního soudu. Dle sdělení advokáta také žadatel neakceptoval jeho odborné zpracování ústavní stížnosti. Advokát je sice povinen řídit se pokyny klienta, avšak současně odpovídá za odbornou úroveň právní služby tzn. odpovídá za obsah jím podepsaných písemných podání, návrhů a pod. Neakceptuje-li klient advokátův odborný právní názor, stanovisko či závěr a trvá-li na svém vypracování, které zjevně vykazuje vady a nedostatky, jedná se o narušení vzájemné důvěry, nelze však jednoznačně učinit závěr, že se jedná o narušení vztahů z důvodů na straně advokáta. Komora proto zrušila z důvodů dle § 20 odst. 2 určení advokáta s tím, že další advokát dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii určen k poskytnutí právní služby nebude.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Městský soud v Praze nejprve předeseílá, vzhledem k setrvalosti názoru žalobce, že není soudem příslušným, že se již opakovaně v případech podání žalobce zabýval otázkou, zda je k projednání věci místně příslušný. Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. V daném případě směřuje žaloba proti rozhodnutí České advokátní komory (dále též ČAK nebo Komora). Podle § 40 odst. 1 zákona o advokacii je sídlem ČAK Praha a má pobočku v Brně. Pobočka ČAK v Brně přitom není samostatným správním orgánem a je součástí ČAK jako takové. Obě rozhodnutí napadená žalobou jsou tak rozhodnutími České advokátní komory a pro posouzení místní příslušnosti soudu je nerozhodné, zda tato rozhodnutí byla fyzicky vyhotovena v sídle Komory v Praze anebo v budově její pobočky v Brně. Městský soud v Praze je tak místně příslušný k projednání žaloby. O místní příslušnosti soudu k projednání této věci tak není pochyb, o kasačních stížnostech žalobce v obdobných věcech proti postoupení věci zdejšímu soudu bylo ostatně opakovaně Nejvyšším správním soudem rozhodováno.

Ohledně určení advokáta Českou advokátní komorou platí podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii, že ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani se nemůže domoci poskytnutí právních služeb podle tohoto zákona (dále jen "žadatel"), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasného návrhu advokáta

určila. V téže věci však může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19. V rozhodnutí o určení advokáta Komora vymezí věc, v níž je advokát povinen právní služby poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb. Komora může v rozhodnutí o určení advokáta stanovit i další podmínky poskytnutí právních služeb, včetně povinnosti poskytnout právní pomoc bezplatně nebo za sníženou odměnu, pokud to odůvodňují příjmové a majetkové poměry žadatele. Komorou určený advokát je povinen právní služby žadateli poskytnout za Komorou určených podmínek. To neplatí, jsou-li dány důvody pro odmítnutí poskytnutí právních služeb uvedené v § 19 nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva; v těchto případech advokát o důvodech neposkytnutí právních služeb bez odkladu písemně vyrozumí žadatele a Komoru. Určení advokáta Komorou nenahrazuje plnou moc vyžadovanou zvláštními právními předpisy k obhajobě toho, jemuž byl advokát Komorou určen, v trestním řízení nebo k jeho zastupování v jiném řízení.

Podle ust. § 18 odst. 4 Komora určení advokáta kdykoli zruší, pokud během poskytování právních služeb tímto advokátem v příslušné věci pominou důvody, na základě kterých byl advokát Komorou určen. Nedohodne-li se advokát s klientem jinak nebo neučiní-li klient jiné opatření, je advokát povinen po dobu 15 dnů ode dne, kdy došlo ke zrušení jeho určení k poskytování právních služeb, činit veškeré neodkladné úkony tak, aby klient neutrpěl na svých právech nebo oprávněných zájmech újmu. To neplatí, pokud klient advokátovi sdělí, že na splnění této povinnosti netrvá.

Podle § 20 odst. 2 zákona o advokacii advokát je oprávněn odstoupit od smlouvy o poskytování právních služeb, popřípadě požádat o zrušení ustanovení či požádat Komoru o určení jiného advokáta (§ 18 odst. 2), dojde-li k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem nebo neposkytuje-li klient potřebnou součinnost.

Podle § 30 odst. 1 zákona o Ústavním soudu fyzické a právnické osoby jako účastníci nebo jako vedlejší účastníci řízení před Ústavním soudem musí být zastoupeny advokátem v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy.

Podle § 28 odst. 1 občanského soudního řádu, který se přiměřeně použije i pro řízení před Ústavním soudem (§ 63 zákona o Ústavním soudu) musí účastník zástupci, který za něj v řízení jedná, udělit plnou moc. Byť zákon hovoří o „zástupci, jež si účastník řízení zvolil“, je nutno toto ustanovení aplikovat i na případy, kdy je advokát účastníku řízení určen Českou advokátní komorou, neboť podle zákona o advokacii určení advokáta nenahrazuje plnou moc. Plná moc je tak i v tomto případě jediným možným způsobem, jak prokázat existenci zastoupení stěžovatele advokátem.

Právní zastoupení advokátem je v případě fyzických a právnických osob stanoveno obligatorně. Zákon přitom nerozlišuje ani mezi jednotlivými druhy řízení před Ústavním soudem, ani mezi jednotlivými fyzickými a právnickými osobami například z pohledu jejich právní kvalifikace a erudice. Nutnost právního zastoupení se vztahuje na celé řízení před Ústavním soudem, tj. již na okamžik sepsání a podání návrhu.

Je tedy zřejmé, že hodlá-li účastník vyvolat řízení před Ústavním soudem, je třeba, aby již od počátku tohoto řízení byl zastoupen advokátem a tomuto advokátovi za tímto účelem udělil plnou moc. Řízení před Ústavním soudem přitom začíná podáním ústavní stížnosti (jejím doručením Ústavnímu soudu) a končí právní mocí rozhodnutí Ústavního soudu po této ústavní stížnosti. Výraz „řízení před Ústavním soudem“ není proto možno zužovat např. jen na ústní jednání před Ústavním soudem (jež navíc není obligatorní). Rozhodovací praxe Ústavního soudu nicméně vychází z toho, že nedostatek zastoupení

stěžovatele advokátem je odstranitelnou vadou a připouští tedy i dodatečné doložení zastoupení advokátem, tj. po podání ústavní stížnosti.

V daném případě žalobce požádal žalovanou, aby mu byl ustanoven advokát pro řízení v právní věci 30C 182/07 a souvisejících řízení, v žádosti uvedl, že „Předmětem právních služeb má být zastoupení před Ústavním soudem, před Nejvyšším soudem ČR a před Nejvyšším správním soudem“, v připojeném prohlášení svůj nárok popsal jako nárok na soudní ochranu, pokud jde o zvláštní okolnosti uvedl, že jde o „zastavování řízení soudu a nový návrh k ÚS se správným petitem, dovolání k Nejvyššímu soudu již doručené 22.2. a podobně kasační stížnost u NSS o předběžné otázce (10 Ca 182/07). Této jeho žádosti bylo Komorou vyhověno rozhodnutím ze dne 6.3.2008 potud, že podle obsahu podání a připojené přílohy byl žalobci advokát určen k poskytnutí právní služby v konkrétní věci 30 C 182/07, a to k posouzení právního stavu z hlediska důvodnosti a přípustnosti podání ústavní stížnosti, příp. sepisu a zastoupení před Ústavním soudem, a to proto, že v řízeních před Nejvyšším soudem a Nejvyšším správním soudem by podle procesních předpisů připadalo v úvahu ustanovení zástupce žalobci soudem samým.

Námítka žalobce, že žádal o poskytnutí právních služeb i pro řešení souvisejících právních otázek v souvisejících řízeních, a tedy Komora nesprávně omezila rozsah určení na poskytnutí právních služeb jen ve věci 30 C 182/07 ve vztahu k případné ústavní stížnosti, není důvodná. Jednak nemohl být Komorou respektován požadavek žalobce v jím tvrzeném rozsahu, když bylo z žádosti toliko zřejmé, že jde o zastavování řízení soudy a žalobce hodlá podat nový návrh k ÚS se správným petitem, souvislost s ostatními věcmi se proto nabízela ta, že o dovolání či kasační stížnosti bylo rozhodnuto (viz pojem „zastavování řízení soudy“) a žalobce proto hodlá podat ústavní stížnost. Jde o logický závěr, a to proto, že ústavní stížnost lze podat až po vyčerpání všech přípustných opravných prostředků před obecnými soudy. Žalobce pak dopisem doručeným Komoře žádal o změnu specifikace právní služby a bylo mu pod č.j. 2223/08 dne 13.10.2008 dáno poučení, že advokát je určován vždy k poskytnutí právní služby v jedné konkrétní věci, žalobce tak mohl požádat (a to již i dříve) o určení advokáta pro poskytnutí právní služby vždy v každé jedné podle něho související věci s věcí původně označenou a specifikovat danou souvislost. Žalobce však neposkytl takovou součinnost určenému advokátu ani ve věci, pro niž byl tento advokát určen, když mu ani po dalších poradách neudělil plnou moc, a to ani ve věci, kde došlo k určení advokáta.

Soud dále k této námitce nutně musí poukázat na to, že žalobce se v souvislosti s námitkou nesprávného omezení právních služeb, pro něž žádal určení advokáta v dané věci, podáním u soudu dne 30.6.2008 (viz č.l. 6 soudního spisu) domáhal, aby soud uložil předběžným opatřením určenému advokátu P.K., aby poskytl žalobci službu povinného zastoupení ve věci 56Nc 1801/08, a to sepsat dovolání. Tuto věc žalobce v tomto návrhu označoval za věc, v níž se rozhoduje předběžná otázka k věci 30C 182/07. Soudu je z jeho úřední činnosti známo, že pod sp.zn. 10 Ca 241/2009 Městského soudu v Praze byla projednána žaloba žalobce proti Komoře, již se žalobce domáhal mj. zrušení rozhodnutí Komory o určení advokáta ze dne 9.12.2008 č.j.2638/09. Tímto rozhodnutím byl k žádosti žalobce ze dne 5.12.2008 o poskytnutí bezplatné právní služby k zastupování u Nejvyššího soudu pod sp.zn. 33 Cdo 3530/08 žalobci určen advokát Mgr. T. R., a to pro posouzení právního stavu z hlediska důvodnosti a přípustnosti podání ústavní stížnosti ve věci 56Nc 1801/08, případně podání a zastoupení v řízení u Ústavního soudu. Z uvedeného rozsudku rovněž tak vyplývá, že žalobce požádal o určení advokáta k poskytnutí právní služby i v jímž označených souvisejících věcech samostatně, avšak ani v takovém případě, kdy mu bylo Komorou vyhověno, následně neudělil plnou moc určenému zástupci.

K námitce žalobce ohledně doručování rozhodnutí č.j. 519/08 soud neshledal, že by shora uvedený postup žalované vedl ke zkrácení v právech žalobce. Žalobce se k advokátovi 17.3.2008 na jeho výzvu dostavil a bylo mu sděleno, že byl žalobci určen k poskytnutí právní služby; rozhodnutí o určení advokáta bylo žalobci předestřeno a následně doručeno. To vyplývá i ze samotného rozhodnutí připojeného k podané žalobě ze dne 2.4.2008, na němž je poznámka pracovnice Komory, že je rozhodnutí žalobci zasíláno znovu na základě sdělení advokáta K. a z poznámek žalobce o doručení na něm. Nesporně tak bylo v dispozici žalobce v době podání žaloby, žalobce s určeným advokátem jednal o postupu v dané věci, jak ze sdělení advokáta vyplývá opakovaně.

Ohledně stanovených podmínek uvedených v rozhodnutí, jejichž vymezení žalobce napadá, soud uvádí, že podmínky stanovené tímto rozhodnutím pro poskytnutí právní služby vycházejí ze znění zákona o advokacii, jsou v podstatě jen opisem textu zákona a mají v něm oporu. Body 2 a 3 mají oporu v ust. § 18 odst. 2 věta předposlední zákona o advokacii, bod 4 vyplývá z ust. § 18 odst. 2 věta třetí zákona o advokacii, k oprávnění určeného advokáta požádat o zrušení určení, o němž se hovoří v bodě 6 rozhodnutí, se soud vyjádří níže.

Aby určení advokáta splnilo účel, tj. aby žalobci mohl advokát poskytnout službu a popř. i podat ústavní stížnost a aby tato ústavní stížnost mohla být Ústavním soudem projednána, bylo zapotřebí, aby žalobce advokátovi poskytl součinnost a zejména, aby mu žalobce udělil písemně plnou moc.

Podle § 25 odst. 1 o. s. ř. lze advokátu udělit pouze plnou moc pro celé řízení, kterou nelze nijak omezit. Zástupce, jemuž byla tato plná moc udělena, je oprávněn ke všem úkonům, které může v řízení učinit účastník (§ 28a o. s. ř.).

Jestliže žalobce odmítl určenému advokátovi plnou moc udělit a nesouhlasil s jím odborně zpracovanou ústavní stížností, ale vymínil si, že ji v konečné verzi zpracuje sám, a neudělil advokátovi pokyn k jejímu podání ani plnou moc k zastupování, ale chtěl toliko po něm, aby podepsal žalobcem sepsanou ústavní stížnost, nemohl určený advokát žalobci poskytnout právní službu a popř. jej zastupovat v řízení před Ústavním soudem, neboť bez udělení procesní plné moci klientem konat úkony a zastupovat nelze. Odmítl-li výslovně žalobce určenému advokátovi takovou plnou moc udělit, je zřejmé, že mu neposkytl potřebnou součinnost. Tato skutečnost přitom zakládá oprávnění advokáta žádat o zrušení určení a analogicky pak oprávnění Komory o zrušení určení na základě této skutečnosti rozhodnout.

Žalobce se současně domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 20.1.2009, kterým mu bylo oznámeno zrušení určení advokáta rozhodnutím z 6.3.2008. Namítal, že toto rozhodnutí nemá náležitosti rozhodnutí a je lživé ohledně důvodu zrušení určení.

Oprávnění advokáta požádat o zrušení určení a analogické oprávnění Komory o tomto zrušení rozhodnout je dle názoru soudu možno dovodit z ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii, byť se v tomto ustanovení výslovně hovoří jen o tom, že určený advokát může pouze požádat o určení jiného advokáta a oprávnění žádat o zrušení ustanovení se zdánlivě dává jen advokátovi ustanovenému soudem (nebo jiným orgánem). Toto ustanovení vymezuje případy, v nichž nelze po jakémkoli advokátovi spravedlivě požadovat, aby určitou osobu zastupoval, neboť nejsou splněny základní podmínky pro navázání vztahu mezi advokátem a klientem. Vztah mezi advokátem a jeho klientem není vztahem jednostranným, ale oboustranným. V první řadě tak musí být založen na vzájemné důvěře, tj. jednak advokát musí důvěřovat svému klientovi v tom, že mu poskytuje všechny úplné a správné informace nezbytné k poskytnutí právní služby a klient musí advokátovi důvěřovat v tom, že činí vše, co je

nezbytné k dosažení oprávněných zájmů jeho klienta. Obsahem tohoto vztahu je ovšem nejen povinnost advokáta poskytovat právní služby klientovi, ale též určité povinnosti klienta vůči advokátovi, kterými může být např. poskytnutí potřebných údajů nebo listin potřebných k poskytnutí právní služby a rovněž součinnost potřebná k tomu, aby advokát mohl navenek existenci vztahu mezi ním a jeho klientem deklarovat, tj. udělení plné moci, která musí odpovídat v případě řízení před státními orgány procesním předpisům platným pro řízení před těmito orgány, tj. v případě zastoupení v řízení o ústavní stížnosti musí odpovídat požadavkům stanoveným zákonem o Ústavním soudu. Bez splnění těchto požadavků advokát (i kdyby sebevíce chtěl) není schopen klientovi právní službu poskytnout a nelze to proto po něm spravedlivě vyžadovat.

Podle § 18 odst. 2 věta druhá může být v téže věci žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19. S ohledem na to, je nutno vyložit ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii tak, že dojde-li k naplnění podmínek stanovených v ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii je oprávněn i advokát určený Komorou žádat o zrušení tohoto určení a Komora je tak oprávněna o tomto zrušení rozhodnout, neboť v těchto případech nelze žadateli k poskytnutí téže právní služby určit jiného advokáta, jak naznačuje doslovné znění ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii.

V daném případě advokát určený žalobci žalobce pozval k první poradě dále v mezích možností vycházejících z žalobcem poskytnuté součinnosti zpracoval ústavní stížnost, žalobce však měl námitky proti jejímu odbornému zpracování (za to však nese nikoli klient, ale advokát odpovědnost) a odmítl mu podepsat plnou moc. Bylo zřejmé, že vzájemná nedůvěra bránila případnému dalšímu zastupování. Soud proto neshledal nezákonnost tohoto rozhodnutí, která by vedla ke zkrácení práv žalobce. Důvody za tento stav nese výhradně žalobce, který odmítl určenému advokátovi poskytnout potřebnou součinnost, když mu odmítl udělit plnou moc. Za takové situace nejsou naplněny elementární předpoklady pro možnost poskytování právních služeb a Komora postupovala zcela v souladu se zákonem o advokacii, když určení advokáta zrušila.

Rozhodnutí Komory ze dne 20.1.2009 čj. 113/09 neshledává soud nezákonným. Formální nedostatky členění resp. absence poučení dle § 68 odst. 5 správního řádu (tj. poučení o tom, že odvolání proti tomuto rozhodnutí není přípustné) nepředstavují zkrácení práv žalobce, neboť žalobce i přesto uplatnil své právo podat proti rozhodnutí správní žalobu a ke skutečnému zásahu do jeho práv tak touto vadou rozhodnutí nedošlo. Rozhodnutí jinak obsahuje ustanovení právních předpisů, podle nichž bylo rozhodováno, obsahuje (byť stručně) důvody, které k vydání rozhodnutí vedly, obsahuje identifikaci účastníků. Důvod pro zrušení rozhodnutí o určení pak s ohledem na shora uvedené nelze označit za nepravdivý.

Ze shora uvedených důvodů proto soud neshledal, že by žalobou napadenými rozhodnutími bylo zasaženo do práv žalobce a proto soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal v souladu s ustálenou rozhodovací praxí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007 čj. 6 As 40/2006-87).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21.února 2012

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu